

Ain Stoc

7A Ćeapnós

Tomář ó maitte, Coláirte na hIolrsoile, Gaillim, Ó d' Óup i n-easáir

Spráe Nua. Leab 4. Uim 5.

Sámain, 1927.

Ó d' Óup i n-easáir

Coláirte Nua na nGaeódeal ra Róm

Ir doéa go bfacá corr-léigtheoirí den "Stoc" go bpul níomh mait Eipeannac le turar na Rómá do tabairt i mí Deipriú an Fósgair. Veró na hÉarbuis go léir naé mói ag 'ul ann. Veró oilithis ag 'ul ann faoi coimice Cumann Caitilighis na Fíonne, agur veró curio mói oilitheach eile, iorí tuat agur cléir, ap bfearr leó an turar do tabairt ap a n-aigair fém.

Iré an fáid go bpul ré reo ó d' uistí: So mbeirí commóraí ap riubal an ceastáraí lá fiúeo de mí Deipriú an Fósgair a n-áireí rpéir faoi leit ann ag nGaeódealib an domáin. Orelóirí an lá rin an t-ápur nua atá ag Coláirte na nGaeódeal ra Róm, agur ran am céadna déanfar cuijmne ap bunú an Coláirte, thí ceara bláin ó foin.

Coláirte na nGaeódeal—an áit a gcuinniúseann na Saeón, iorí luét comhuriúte agur luict cuarta, le céile ra Róm—ir le linn na gceapáinna a cuimead ap bun é, le ragairt do fórláctar ran am i n-áit éiní dlíseád Saranna eors le Coláirte i nÉipinn. Sa réamhaird aoir véas a toruiseád ap coláirte do éupi ap bun ra Róm a mbead oideácar le fáil ionntu ag feapairb óga, ap tionscaib an Tuairiscito a phair an Easglair i mbaoish a bárecta ionntu. Óí na ríp óga rin le dul ap air i n-á ragairtib go utí n-á tionscaíta vúctairc éun fóir do feapairb ap ron an Éperion. Ir ap an gcoimhinn rin a cuimead Coláirte na nGaeóimíneach ap bun, a mbionn a éuro mac léiginn ap le feiceál fóir ap prádeannair agur i bpáipreannair na Rómé, agur iad gléasra 1 Scarógaib fada epiapáca—le cup i Scumine óidib go bpul riad fá réip le n-a Scuro folá do óbhtar, má bionn call leir, ap ron an Éperion. Óíot mic léiginn ap tionscaí an tuairiscito go léir i utóraíte ra Coláirte rin, agur níomh Eipeannac fheirín leo. Tamall i na ólároin, éupi an Pápa, an tríomhád Smogóir véas, coláirte na Sarannac ap bun. An Pápa céadna rin, an tríomhád Smogóir véas, ba é an Éapa ab'fearr a b'fian ag munntíp na hÉipeann, ir doéa, ir ruidé Peadaíp, agur i n-áireád a bárecta ói ré an intinn aige coláirte do éupi ap bun le hagaird na hÉipeannac. 1 reanear lámhgráibhinn Coláirte na nGaeódeal, a éupi ragairt de Cumann fóra le céile ra mbliain 1678, tá ré páirte go phair déal-ótoear i mears na hÉipeannac 'ra Róm an uairin rin go phair ré t-intinn ag an tríomhád Smogóir véas Coláirte na nGaeódeal do bunú, aige gur tus ré an t-áirgead a b'fian i dtairce aige éinigé rin, gur tús ré é éun curioighe le cogairt na raonair i nÉipinn.

Se reacáitair aoir véas do bunúgheas coláirte fá comhais na hÉipeannac i móirán aiceáda ap fud na hÉarpa—ra Spáinn, ra mbeirí agur ra bpáinnce go háinéar. Ói an t-áic. Lúcar Wadding, Próimprearcánaé

—an t-áirgeannac ba mó níomh an uairin rin ra Spáinn agur ra Róm—ap fead a bfaid ag tóráinm a óscill le ceann do bunú ra Róm fén. Fuair ré cabair go fial ó Tídeanóirí na hÉipeann, an Cáptional Lúdovíri. Samblam a 1626 tóig an Cáptional Lúdovíri reapeas mac léiginn ap Eipinn agur éupi ré an-áigead i leat-taobh le iad vo éocú. Faoi déipeas, ra mbliam a 1628, do cuimead Coláirte na nGaeódeal ap bun.

—Ir ionrha achrá a támis ap ionrha an Coláirte ón am rin i leit. I utóraíte do b'fian Coláirte faoi éupam an Áctar Lúcar Wadding agur na bpáimprearcánaé Eipeannac i gComhaint Sam Iriodíp, agur ip i n-aice leir an gComhaint rin b'fian ré ruróite. Nuair cailleadh an Cáptional Lúdovíri, fuitheadh i na uádach gur fág ré éupam Coláirte na nGaeódeal fá Cumann fóra. Cuimead an uádach faoi óisordóireacht, aé tuasaú bpeiteamhnaíp i bpáibh Cumann fóra agur b'fian Coláirte faoi na gceapáin ap fead bpeir agur céad bláin. Eipeannac a b'fiont i na Uactapán uaireannata, agur uaireannata eile Eadálaé a b'fiont ann. Le linn Cumann fóra do b'fian i gceannar air, tugaó an Coláirte go utí áit nua, teac nac bpul jú-fada ón bpórum Rómánaé, i mbliain ap a utugair fóir "Via Regia Imperii" (Spráid na hÉipeannac).

Se dara leat den oíthíthair aoir véas b'fiont móirán capaideachá d'fian utíteach ag na maceáib léiginn i gcoimhinn luict ríteartha an Coláirte. Faoi déipeas cuimead Cáptional le feacáint utíteach ra ríseal. Tá leabhar clóhuailte le feiceál fóir i na bpul luopta de na gceapáinb do júnne na mic léiginn agur ve na gceapáinb tús an Uactapán oíche—agur ip airteach an luopta é (tá cup ríor ap le fáil i pean-umhíp den "Róm"). Ba é deipeas an ríel, gur dameadó éupam an Coláirte te Cumann fóra. Rinneadh Uactapán annair de ragairt Eadálaé, ragairt tuaite, dap plommeadó Cuccagni. Óí reipean i gceannar n'gur cuimead ragairt ap an Coláirte, tar éir teac t'apair luét na Muirteácta 'ra bpáinnce utíteach ra Róm.

Ní phair an Coláirte ap orcaíte le linn Napóleon do b'fian faoi níomh ran Éoinair, ná go ceann tamall i na ólároin. An t-áirgean do b'fian le Coláirte na nGaeódeal, do tugaó é ian rin le point mac léiginn ap Eipinn do éocú i gColáirte an bpáinnce. Ragairt rin go phair daomh cumaraíca ann ap mian leibh an rochú rin do bunú agur utíteach ap fad do éupi le Coláirte na nGaeódeal. Sa mbliain 1826, i náimdeom an uile, t'airgí leir an Oíp. a Bláca, ragairt ap Dáile Ósta Cláir a b'fian i na ólároin rin i na Carbotas ap Óruim Mór, an Coláirte t'orcaíte apair, i n-áit ab'fearr ná en trean-áit b'fian i n-áit ab'fearr na raonair i nÉipinn.

Ní haclar fada a b'fian Coláirte ag Santa Lucia. Nuair a júnneadh Pápa den

tSéamhád Smogóir Véas—Pápa a b'fian ba cártoeámla do muinntíp na hÉipeann ná marí ba gnáth le p'páid na naomhád soipe véas—tús ré ionrha nua do Coláirte na nGaeódeal. Tús ré teac t'apair ap Chnoic an Cúlúináir, agur i n-éintígh leir an teac teampall beas d'aird ainn Saint Agata dei S'ci, reoirí i gceárraid foinsíti agur p'póid-cómártá i gceárraid p'caipe. Ir go utí an teampall beas rin a tugaó chorfóid Táinmáil Uí Conaill nuair naé nglacfaoi utíteach i t'caipall Peadarí é. (Tá chorfóid Uí Óinnail, agur an leat i n-a bpul ré ann, tá utabairt faoi láctair go utí Coláirte nua na nGaeódeal.) Sin é an áit a phair an Coláirte go utí bláin ó foin, nuair tóig Dáinne na hÉaróide an Sapphára agur an teac agur nuair a ghlac an Coláirte p'páid ap áirur i b'fian da mó, ab'fian agur ab fáirínse ná é ap an gChnoic Coeliac. Agur ó d'fearbar i an áit nua, bionn rójt uairínp' ap fean-mac léiginn, a téigear ap air go t'caipall Agata, : níaió na laeteannnta Seala do éat ré ra ngairíoda beas nac bpul anoir ann ap cop ap b'fian, agur inf na riabaltáinib agur inf na hacláid atá lontas anoir le fuaim an airgíto agur le gnochara vúja an traoisail.

Seáid, bionn a leicéiro t'uaigsear ann, aé imleigean ré apair nuair a t'caip d'fiont ap air go utí an t-ápur nua, marí a bpul ríteartha leatan, gorm na Rómé or a chionn agur chorfóid Saeódealca i na tímceall. Tá an Coláirte nua reo ruróite ap an gcoirid Naomh Eom Lateán, áit-teampall na Rómé agur "mácaí agur ceann na t'caipall go léir ra Róm agur ra domán." De bharr é b'fian go háit ap enoc, bionn beagán de gaoit neimh ag ríteach ait an lá ip meimhre ra mbliain. Tá trí aicreá taláin leir, ra gaoit go bpul áit go leibh le hagaird catáin amháin. Tá pinnúip i gcoip lúacháintóid láimé éo mairt agur a b'fian le fáil 'ra mbáile, agur cuimteanna epiapáde le hagaird cluice leatáig. Sa gcoirid eile den talam tá na epiann agur plannáid áille na tíre ag fáir, agur na hÉipí órpa agur airgíto ag pnám 'ra todair beas do tugaó ann amair feo-cómártá ón fean-Sapphára ag t'caipall Naomh Agata.

Agur má bionn an iomáca teap inpan aep ná an pháidair jú-éamhans duit t'fhor, tis leat dul ruair agur riubal ná ruróde ap an Áitáin fáirínse atá ap mullach an tigé, agur an Róm go léir a feiceál gan coipeáim do bogaird ón áit a bpul tú. Don taobh triar, i dtíreac na hÉipeann, ap an taobh eile den éatair, tá ríuas millteach móir t'caipall Peadarí. Ap aon taobh de tá chnoic móir Monte Marjo 7 ap an taobh eile tá an t-Laniculum, "Chnoic an Óip," marí a bpul Ó Néill agur Ó Domhnaill ag feiteam leir an Áireaghe. Iorí turair agur é tá túp áit an Cáptóil, agur giotáid den Fórum, den Colopréum agur de Téac Oípá Néip. Don taobh ó tuairi uait annair tá Santa Maria Caggione, p'siom-t'caipall Muine 'ra Róm. Iorí é rin agur t'caipall Peadarí tá pálár

mór an Cuimhneáil. 1 n-aice leat annpín, ar
an Seonoc céadra ar a bhfuil an Coláiste tá
teampall an Ceathairí Cogóinighe, agus
Teampall Chruinn Naomh Siobhána, mar aí
cailleadh Dónnchadh Mac Uíchain Bórumha.
Taobh leat annpín don taobh thíos tá Team-
pall Naomh Coin, agus, or do chomhair amach,
an Stáitse Naomhata a tús Naomh Helena
ábaile ar Teacé Pioláir i n-leipurálem. Ag
rincéad uait don taobh ó Údarat tá an
Campagna Románaí, an Via Appia,
"bánróis an na mbótag," caitearca deasga-
na Seonoc Albánaí 7 1 n-áitíde or a cionn
an Mhlonár Albánaí mar a nroéanaí leáitear
a éinti toimpíse fadó. Agus ó na compá-
dúiríóibh 1 n-aice leat íp minic a bfor fuaim
na Saeólíte le cloí, nó an ceol Saeólaíac
agus amhráin ar rinnpeap ag teacht, anfhor ó
hallairí na mac Léiginn, tíopead mar aí
bfor fadó' ó nuair do comhiseáid lóchrann
an Léiginn agus lóchrann an chéadrom ar
láró tag leap nuair bfi dligte na gceap-
leanaíonna go láidirí ra mbaile.

pádraig eric mac finn.

CH5010 DER SCUDO DRACAIIS DO'N

Cumann Saeðealac is fearn
an cumann ibernac insigndla
teo.

1 n-aSain coiteann agus coitcinnne

Drom-Oifig—48 & 49 SRDIO AN DAIMA
AT CLIAUT.

na polasaite is ionildine te
FASAI.

SEÁINN NO EAÍTRA MIC MI-	
RIALTA. (An Seabac do Sgúinib) 1/-	
MÁS EAÍTA ÉADAIR. (Caitlin Nic	
Sabann) 90	
MÍAN A CROÍDE. (Pádraig Ó Conaill) 2/6	
AN TÓBAR NAOMHA: DRÁMA DO	
PÁRTA. (Seaplot Ni Dúnlaing) ... 90	
TRAIM INBEIR. (Mícheál Ó Muiréad) 1/-	
RÍSEACT 'OE. (Mícheál Ó Muiréad ... 1/-	
MAIRE NI RAGALLAIS,	
Ófoltóidh Leabhar,	
87, Sm. Uac. Na Dhuineadh, 1/-	
AT CLÍAT.	

William P. O'Higgins

SRÁID LIAM, SAILLIM, 7
Baile Átha na Ríos.

**DÓFOLTOIR USGDAIRADSAC gluaiseann
MIC SIOLLA AN ÁTA.**

deasúistear gac sort gluaisteán
—na mireanna a baineas le
aiblais agus eile.

TRUCAIL AR LEIT I GCOMAIR
SLUAISTEAN A BRISTEAR O BAILE

116 AON TRIOPA IMP N CAGIS A BPOINT NSOF MO

A. MOON, TECRANTA,
A ÓSOLAR cultar feam, hata. ban γ SAC son
front éadaig feilear o'fear, bean, no
níonna.

Fiorstona eslinon, n. sp. allum.

Lá Stoírlíne mórite i n-Áiríann

Níl aon báraimail ag daone a éminnúiseann i gceart-lári na tíre agus náidé bfacáil an fáirfeadh ag oibríúisgád i n-ainmriú rtoimeáid móraí spáinni a cumácta, 'ná aip a neart, 'ná aip na huidaráid iongantacha a ghníonn rí tápti timcheall cuanta na tíre tráth mbionn rí eapnúise. Dáiméann - na tonntraíca móra, cumácta, do teangeann iad féin i n-aigairí an éuain le mórfí-éifeadáit, capairgeáca thoma, a lán tonnaráid meadaíam, ó na ngréim aip an ngrinnneall agus reobláinn riad mómpa iad éomh Péirí ip dá mba méaróga láinn iad. Má bionn baill laga aip bít 'rna hailltpeáca péabann riad leoibh ailleáca móra arta, ag fágáil mannta móra i na ndíairí agus ag aéribhúsád coránaitheáct na haité go hiomlán. Má éigseann le cuipte bog, de chéadóige ná de mhianaé aip bít eile a bheicteáid tuisce an aill ríeann na rúigseáin a mbealaí mómpa, i na beagán 'r na beagán ná, le lithe na haimpre, go dtolláinn riad ríairí, ná uacairí ríteáid tuisce an talamh ná, 'ran deipe, go norglúigseann riad bealaí, ná béal, amach ór cionn na talimhán céad ná, b'férdirí, óá céad pláit ruar ón aill. "Bhail talimana" a tugtar opta seo i n-éiríann.

Tuimis aip bít a mbealó d'úil aige cumaict, neart agur iongantair na fairsise a feiceáil i gceasait níos b'fhláin d'ó a b'ait i ndráinn lá rtoime móire. Togad ré Imp Mór, no dráinn Mór mar is gnátaíse a a tábairt aip an oileán rím, le na rian a fáruigád agur reapaíd ré faoi donn Túr Márptín, tuaium is thí céad go leit plaoir ciomh aill na nGalarógs, agur feicfe ré iongantair annpin nácl b'fhlil cleacáta aige aip agur, mar is b'fhlil intinn r'talcaí aige agur cróide cnuairí, tucaríd r'muainte : na céann nápl buail ann ariam ronim rím. Ni hiongnaid go noéanfaid ré maétnam aip an amarc reo or a éonne agur go b'fliarphrócaid ré de réim "cén fát a' b'fhlil an muiji aip buile mar reo"?

Tá iomairé, nó d'fhiúim áit ag miú ó éann
go ceann Árann Móir agus tá fánán ón
d'fhiúim rím, ar gáe taobh, go utáin fairsing.
Tá Túri Maitínti furóide ar an d'fhiúim reo,
tuaijum thí éada go leit pláit ruap ó Aill
na nGalarás agus ceithepla deas íp thí
riúeo r'teac ó Sunndas Ísleigheóra, nó
Dealaic na hÁite, mara tuigtaoi i nallóid
eis. Tá iadair bheas le fáisail tapt-
timéall, ar thalam' r' mui, ón áit reo.
Tá cuan aoráinn, cárdeamhail na Saillimé
uaró róim; enuic áilne, r'ráimeamhlá
Connæc an Cláir ó Údar ve; r'leibh
céimeamhla Connamara clúdúinge faoi na
scuirid Fraoic agus na Deanna Deola ag
churcaid a scinn go háito or a scionn, ó
tuairi ve agus an Aigéan Móir, leathan-
meallaí, Atlantaic uaró riap.

AS TÚP MÁIRTÍN TÁN MÍÚI FÓIP-LEATÁIN
AGUS, DO Réipi CORNUALEACHT, NEAMH-CEÓRHANTA
UAIMH RIAP TÁ A HUAÉTÁS, A BÍOR CIÚIN
AGUS ÉOM COETHROM LE CLÁPÍ I N-AIMPIR
CAILME, ANOIR LE DUILE ANUAR INA CION-
TUAIÉBEAL FAOI ÉNUIC MÓRA, ÁRTA, CION-
BÁNA, DEATAMHAIL UIRCE AGUS IAD AS
PRIEABHGAIL RIOP 'R RUAR. TAGANN IAD AS
PATÁ, CEANN I NUÍARDÓ A CÉILE, MILE API FÁD,
BURDEANTA SEALA D'AIMH DO-ÁRPHÍNGE NA
TRÁSA.

Dí mní Saéile óeann te na tonntplaéa
úr-Éirinn, béal-orcaitleac, reo mile ar
fao agur iat na milte tonnairde meádá-
cain agur i meithe a ghluaireann riad i
othreó na trásha 'ná mar d'fheadfaidh tuine
mheas. Tá uacáipróle tollta i níosctar
éadan na haille, ag oibríuighiú na ottonn-
plaéa i na hagaird i mór na milte bliaodain,
annpico i' r annpíú agur tá rraiteanna
tuig, látoipe, te leacaíte ar eisíochád amach
or a scionn. Tá foilmeácht faoi na rraite-
anna reo, i náiteáca or ciomhán d'á fhícheá-
thois irteacá i néadan na haille, leat céad
eisíochs ar leithead agur fíche thois ó ióscatar
go huadátar. Nuam a chéileann na tonn-

RANN-RÄTTE.

Com burðe le gini,
Com veap̄ le fuit,
Com teit le temiō,
Com veap̄ le mil;
Com min le riða,
Com epuař le cloic,
Com seap̄ le rmatař,
Com spunn le luē,
Com bān le bannne,
Com glap̄ le féap̄,
Com háþo le carpleán,
Com vub̄ le rméip̄,
Com vomin le tobap̄,
Com plán le bpeac,
Com seal le rsillinḡ,
Com fuap̄ le leac,
Com tþom le iapann,
Com m̄s̄m le gao,
Com . . . le péarta,
Com seap̄ le vjat,
Com comiþom le caca,
Com háþo le cnoc̄,
Com mapb̄ le rgatán,
Com llat le hroc

TOMAISEANNA.

(To ríomhaðav ríor ó béalair muinntipe
Cúis Ulao tall i Philadelphia le
J. Lyonr.)

Bíonn ré tall agur bíonn ré abúr,
Bíonn ré i gConnaécta na gCúpur,
Aip an eic fíleann liat
'S annur na coillteib a mbriðeann an mear.
—Ceo.

'S GAO-É 'N TEALS A BÁIN PIANN AP A' ÓPAT.
—BIOÍR RIOMÁIN.

SURÓ MÉ RIOR 'GUR ÉUARTAIS MÉ É
ÓA, ÓFÁSÁIN É NÍ ÓDEAPPANN LIOM É
NUAÍR NAC ÓFUARPIREAS TUGÁR.

—TEALS IN MO ÉOIR.

CAILLEAC : SCOIL IR AIRTHE GLAÍM
PHURÍMÍ RIANN 'R FIACAIL ÉPUINN.
—CUAS.

LÁN A' TIÑE DE ÉAOIÚIBH BÁNA
'S CAORA ÓDEAPS INA LÁP.
—DO TEANGA.

TODÁN SAN TÓN
'S É LÁN LE FEOL TUINE.
—MÉAPACÁN TAILLÍUPA.

LÉIME A JUNNEADÓ 'R NI VE LIN
VO MAC NIOS A BILEADÓ LE DUADÓ
SGÁILE NA SPÉIME ÉPÍO A TAÓD
'S I SAN NIŞEADÓ, SAN FÍSEADÓ, SAN TUAPADÓ.
—SPÓN DÓ 7 I AS INBÍR.

TÉRDEANN RÍ ANONN API A LEIBROE LEABARDE
'S TIGEANN RÉ ANALL API A LEIBROE LEABARDE
'S NIL EPANN RA COILL ÉPUNGUROE, ÉPANGUROE
NUAC MBOGANN RÉ LE NA LEIBROE LEABARDE.
—FÍSEADÓIR AS FÍSEADÓIREACT.

CLACCEÍM ÉUGAM TRÍO AN MÓIM
FEAPI SAN LÉIME 'R É API JÍT
FEAPI NA CORPE, CAOLTE, ÉPUIARDE
SÉ MO ÉPUAISE FEAPI SAN JÍT.
—AN DÁIR.

LÁN TIÑE 'R LÁN GÁPHTÓA
'S DUOPLÁN FEAPAIU EPIEANN
LÁN RECALÁIN A DANT API FIN.
—COIT (DEATAÉ).

NIL RÉ AMUÍS OPT' NIL RÉ IRTÍS OPT,
ASUR CÁ RE OPT, 'R NI CHOM LEAT É.
—TÁINN.

MÓLTIN I ÁPAINN 'R IAPBAIL OLLA API,
'S É ANONN 'R ANALL API UPHÓICÉADÓ CNÁM.
—SNÁCÁDÓ RTUCA.

DEIRGE, DEIRGE DUALL AN POLL DUÓ.
—AN TEIME FAOI AN BPOTA.

SUÍO IRTEACÁD AN DUBALÍN,
SUÍO AMAÉC AN DUBALÍN
FIAD NA GSCÉICHE SCOR
SÓ UTHUGARDÓ LEIR AN DUBALÍN.
—LUCHÓS.

CAPALLÍN RA RTÁBLA
'S É NA ÉOR-IN-ÁPTE.
—TÁIPNE LIN.

TÁ MO ÓAITOI MÓP RA GCLÚID
'S DÁ ÉÉAU RÚÍL API.
—CRUACÁDÓ.

TÁ MO ÓAITOI MÓP 'RA NGAPPARDE
'S DÁ ÉÉAU CÓTA MÓP API.
—CRANN CABÁIRDE.

TEADÉARPAE BEAS Ó TEAC SO TEAC
'S TEANANN RÉ A GORPÁDÓ IR SÁC UILE TEAC.
—IAPANN LIAMHLA.

NIL RÉ IRTÍS, NIL RÉ AMUÍS
'S DÁ RÉ FAOI ÓFION A TIÑE I UTAOBH EICINT.
—PRÁMA NA FUINNÉOIGE.

SUÍO AMAÉC É 'R ÓIAÓ AN TRAGAÍT LEIR.
—CEAPC A MBEADÓ UB AICE.

AN RUÍD A ÉWEPAR AN TUINE UARAL MA PHÓCA
CAICÉANN AN TUINE BOÉT UARÓ É.
—SMUGAÍPLE.

SUÍO AMAÉC É, RUÍD IRTEACÉ É
SUÍO API A MBAC É 'R COR API.
—PIOPA.

SÍPPFHÍADÓ BEAS FRANNCAÉ
'S É TÁMPA API A LEAT-COIR
—DOIRÁN PAITNÍS.

CHARDÓ ÓIAÓ TMIÚR SO ÓFHAÉCA LOÉA LÉIM
'VIT A' ÓIAÓ AN TMIÚR 'R TÁMIC RÉ FÉIM.
—IOLPA TUG CAT ÉUÍS A NEAO ASUR 'VIT
EN CAT NA HÉANAÉA.

S. O HÓSÁIN.

AN "FÁS A' ÓDEALAÉ"

TRÍP I SCHEIRS AN PHILIPÍN,
TÁ AN POITEACÉ REO ÓA DÉANAM,
SÉ SEÁIRUP LIAM AN MÁISIRTÍP,
AN CÉANNPHORT API NA RAOPAÍ
TÁ PEATAP PHÍP A' ÓPAT FEOLÁ,
NA CÓCAIRÉ ÓA ÓPAT INTI.
IP ÓLPAMURO AN ÉPUIREÁIN
ACÉ BÍOTÓ PÉ LÁN.

AN LÁ ÚDAN LÉ 'PÍ RÁTAÓ I,
NUAC AGAMNE BÍ AN RIAMPA,
BÍ NA CÉADTA FEAPI API MEIRCE ANN
S IAU NA RPATÓUCAÍ 'NA TÍMEALL,
ASUR ÓLPAMURO, ÍML.

TÁ AN "FÁS A' ÓDEALAÉ" SO HUAINGNEADÓ,
'S I SO DUAPTA LÉ RÁTAÉ,
ASUR TÁ RÍ A' CUP FUIL-RÓIME,
LÉ CÚMHA I NUAIRO A MÁISIRTÍP,
TÁ CAONNAÉ API A HIÓCTAP,
A'R TÁ A RUACÁTAP SAN AON TÁPNE,
A'R NIOP NOÉTAIS RÍ AON FIACAIL
IPR AN MBLIATÓAM REO A' DÉANAM SÁPNI,
ASUR ÓLPAMURO, ÍML.

TÁ A "FÁS A' ÓDEALAÉ" SO RPÓITTEAMAIL,
'S I DÁ REÓLAÓ RIAP I MBÁIREACÁDÓ.
IP ÓPATÁDÓ API CEANN ÓBÍPNE
LÉ RPÓIPT API A MÁISIRTÍP,
AN DÉALAÉ BÍ API ÓBÚ-LEIC
SO BPLÚCFTAÓ RÍ ÓPANN,
'S SO MBAMPEADÓ RÍ FUIL RÓIME,
LE TEANN RIUBAIL API CEANN MÁPNA.
ASUR ÓLPAMURO, ÍML.

TÁ SÁPNA API CEANN MÁPNA
SAN ÉAGLA API BÍC MÓMÁIBH-RE,
COMH TÉAN A'R BÍ I SÍBHÉLTAP
LÉ NA NÁMHOE A CÚLÚ.
TÁ AN SPEEDWELL ANN SAN ÉAGLA
ASUR AN TEAS-FEAPI DÁ RTIÚPÁDÓ,
SI DÉAPPAR ÓBÓNAPÁSTE
API TEANNTA FAOI LÚGNARA
IP ÓLAMURO, ÍML.

LOÉTUÍS RÍ I NUACAILL TÍOF,
LÁ CEATA I UTÚP AN MÁPNA,
UAP API ASUR TÍP CEATHRAMHNAI,
SUP ÓFALUÍS RÍ I SCÉIN T-SÁILE.
AS 'UL RIOP LÉ CAPRAIS IOLPÁDÓ TÍ
'S I AS REÓLAÓ API NÓP NA GAOÍCHE,
SUP ÓCUAP I MUÍPLAÉ CÁPNA
TÁ ÁCIÚ DÁDÓ MUÍS INNRE
ASUR ÓLPAMURO, ÍML.

GORPÁDÓ VÍOT, A TÓRAÉAM
Ó ÉUAIÓ TÚ MOLAÓ AN SPEED-WELL
SUP TUIT AN TÓM 'RA ÉUAIÓ AIRTÉ
'S TÁ GORPÓUM 'NA TÍMEALL.
ACÉ MO ÉURO DEN TRAOÍSÁT I AN "FÁS A' ÓDEALAÉ"
IP AN ENÍOM ATÁ RÍ A DÉANAM,
NUAC SEÁPÓ Ó HÓLAÓ ÓNAIR UPPI,
TRÍP I BPOITÁDÓ MUÍS INNRE
ASUR ÓLPAMURO, ÍML.

DÁ ÓPTEACÉ AN "FÁS A' ÓDEALAÉ,"
FAOI CEANN ÓBÍPNE RAN ORÓDE,
SUP ÉLUMFEADÁN ÉAIRMIPT ÉATA
DÍORÓ AS OILEÁN MUÍS CAOPACÉ.
BÍ CEANN AN DALLA API CRÉADAÓ,
LEIC NA MBALLAÉ AS DUL TÍMEALL,
SUP DÉAPPAR OILEÁN LAÉAN
SI HÓIB DÉTGIOFFA TÍP MUÍS INNRE:
ASUR ÓLPAMURO, ÍML.

TÁ SÉAMUR LIAM ASUR NÓPA NI NI
I NHÓLLUM TÍOF LE RÁTAÉ,
ASUR A MUINNTÍP ULIS NA OTÍMEALL,
AS CÉOL ASUR AS DÉMPADÓ,
ASUR RIUÍ I RIAP AN "FÁS A' ÓDEALAÉ"
'S FÁ DÓMHAIR RÍ NA NHÓLLAÉ
A ÓPAT I NÉIPPINN ULIS SO LÉIM
NI FÉADÓADÓ RIAD I CÁNEADÓ
ASUR ÓLPAMURO, ÍML.

AS ÉPÍSÉ API AN DÍLLE DÓM,
SEAOÍ ÉUAIÓ MÉ AN PLÉAPÁCA,
BÍ AS AN "FÁS A' ÓDEALAÉ"

'S AS CUTTAPÍ MARÍA A' TÓIMAIL ÉUAN NA
NDÍPHE.

BA LUAIÉTÉ I NÁ NA SÍPPFHÍADÓ
ÓDEALAÉ A' TEICÉADÓ Ó NA NÁMHOE,
DUBLÓCAÓ RÍ NA RIOMAÍS,
ÓA ÓPATÁDÓ RÍ A DÓCÁIN GÁLA.
ASUR ÓLPAMURO, ÍML.

ÓA ÓPTEACÉ AN "FÁS A' ÓDEALAÉ"
SUP I MERÓTÍGÉ 'MAC 'UN DÁINNE

DÉANÓI Ó NA HÉIMEANN ULIS SO LÉIM

AS ÓL A PLÁINTE,

ÓA ÓPTEACÉ AN "FÁS A' ÓDEALAÉ"

SUP I MERÓTÍGÉ AMAÉC DÁ RÍMÓD

NIOS ÓPÉASCA MÍ NA DÉALTAINÉ,
NÁ DÁB-LÁP AN SÉIMHÍD.

NUADÓ A TÓRÚS AN ÉUAC A' REIMM

S I AS DUL RIOP LE LEIC NA SCÓRACÉ

ASUR ÓLPAMURO, ÍML.

SEÁN S. Ó CÁTASÁIS (CÁRNA),
COLÁRTE NA MOLGSOILE, SAILLUM.

Tomář Mac Dónn Chádá & A CLANN MAC

SLEAS FOIRGEANTACTA,

ÁDMAR SAEDEALAC & COISRIOC.

SÍNGEARACT & DÉANAM TROSSAM

ROTATORÍ & LUÍT DÉANTA CARTACA.

MINTRÉAD & TROSSAM TÍGE.

LARNAC FOIRGEANTACTA.

UÍSLÍS & INNEALLACA DE CUILE
CINEAL.

EARRAID GREÍO & CRIAD-TÉINEADÓ
FIAR EILEICTREACAS & NEIMH-

SREANGAÍDEACTA.

STORTA TÁITLIASRAIS & SUAÍL.

SUOLTA ALTMUIRIDE.

LUÍT DÉANTA CEIMIS-LEASAÍSTE.

AON-LUÍT SUOLTA DÍLAIN (SUANO)

PERUÍ SCONNACTA.

MUILLTE PLUIR.

LUÍT SUOLTA & REACTA BEATA, &

COMHEANNADÓTE SUICRA.

AN THAIT LEAT £5,000,000 A

COINNEAL IN EIHPINN?

DÉPHIU SAEDEIL NA HÉIMEANN AN CAIM MÓR
RÍN AIRGÍDÓ SÁC BLAÍM DO SEÁN DURÓ;
NGEALL API AIRGEAD UPPADÁIR, API LOICADÓ, API
CIONDÓIRE ASUR API SAOGAL DAOINE, ASUR
CAITHLÉNT ÉEARC D'ÉIPINN IREAD £80 AR SÁC

FÍOÓ DE RÍN.

AN SAEDEAL-COMHÚC TÁISDE UM

URRADAIS NAISIUNTA, TEORANTA

The Irish National Assurance Coy., Limited)

ARDOIFIG — 30 FAITHCHE AN
CHOLAISTE, ATH CLIATH

AN SIOLLA DUB

A SSRIODU

MICÉAL O MÁILLE

SAN ÉAGAÍ NUAD

LE RÍGAÍL Ó

COMHLÚC OIDEACÁIS NA HÉIMEANN,

89 SPÁIDAN TALBÓINÍS,

HAILÉ ÉTA CLÍAT.

DÁ RÍSINGE ANÓR ACÁ API.

TA AN TAE IR IR FEAMH I SCONNACTA & GO LEOP

NEITE EILE ACÁ MÁCTANAC LE RÍGAÍL I OCIE

MONICA NÍC DONNCHAÓ,

SRADÓ EDRÓ NA SAILLUME.

SSEAL ANAMA

1.

BEATHA FÉIN-SGRÍBHN N. TREASA

A LUAC—6/-.

Téarmas ar leit vo foltáca agur do Colártí, ac ríomh 45

"IRISH HOMELAND" OFFICE,
go Spáid na Mainistreach,
Baile Átha Cliat;nó 45 SUDRACA LUÍSÍD NAOMHTA,
Cóilte Mágá.

TÁ

AN SÁOÍT ÁNTAÍR

A RÍOMH

TOMÁR O MÁILLE.

LE RÍSAIL O
COINLÚCT OIRDEACÁIS NA
HEIREANN.

TÍR RÍSAILÉADA ATÁ ANOIR AIP.

CUMANN UNRUÓDAIS CÁTRAC
BAILE ÁTHA CLIAT.4 SRÁID UACTARAC US CONAILL,
1 mbaile Átha Cliat.

Cóimhneann le Caireal na Riois,
Cóimhneann le Teamhairn na Dfham
Cóimhneann le aon pléibh i n-an ghearr
Cumann Unruódaí Catrach Átha Cliat.
Connighmír i n-éiginn an t-airgead,
Bíodh ag Seán buriú map a Óscar,
Agur beiró an t-ád opaini fearta,
Ác eall a beir agamh agamh.

AN DÉAN FAILLÍSÉ SA SCÚIS

AS SIOPA

T. ÚI NEACHTAIN & A
CLAINNE MAC

TÁ

BUAIÓ CONNACHTA MAIDIR
LE TRÓTGÁN & INNTRÉAB
TIGE, UIRLÍR TE CUILE
CINEÁLT, BALL ACRAÍ, SPÉIRÓ,
& EILE.

SRÁID NA SIOPAS, SAILLIM.

CÉIM-RÍSEÁLT: Ó NEACHTAIN, SAILLIM.

TEAC AOIRDEACÁTA

AIC TEACHTAÍR LE HAIS LAETANTA

ÚI MONSÁIN

CARNA.

Raoine. Tá congsair reoltoimeáctea,
bádóimeácta & gnáma ann. Tá
aireacht locha & fairsinge ann. Tá
toga Saeóilse ag 'cuile Úine' fa
teac.

"PÁINNE AN LÁE."

Ríomháir oifigeacháil Connpháid na Saeóilse
má'r Saeóilse tú, ceannuis agur leis gair
reachtáin é.

SÍONTAS: (le n-foc point ré)
BLIAM 10/10
LEAT-BLIAM 5/5
RÁITE 2/9
Leatanach vo macaib léiginn ann gair
reachtáin. Téarmas rípeanála de
(Faobha, Colártí, Scórleanna).

AN DAIMISTEOR,
25. Ceannós Parnell,
ÁTHA CLIAT.

CÁITAC SAEÓILSEACÁT AR FEADAR LE
FÁSÁIL O
PROIMSIAS MAC DÖNNÉADÁ & A COMH-

: : 1 nGáillimh. : :

—o—

A chuirí uilítar i gcomháire le déantur
na h-éigean a chuir 'un cinn. . . .

MAC VÁCÓ

Innrean nua ar an ríseán-ríseált & CUS

TOMÁS O MÁILLE.

FA RÍPÍR AROIR AGUR LE FAÍL O

COINLÚCT OIRDEACÁIS NA HEIREANN,
89 Spáid an Talbóris,
Baile Átha Cliat.

Sgilling atá aip.

TÍR AN DPORTA - - 3/- RA MBLIADAIN.
" " " - - 1/6 RA LEICBLIADAIN.

Úine ar bith a n-údaracháin "An
Stoc & An Ceannós" uairí, nó ar mait leis
fusgrád a chuir ann, ríomhóibh ré agus an
mbainisteoirí.

TOMÁS VIOLÚIN,
Colártí na h-Iolpcoile,
1 nGáillimh.

Máirtír le gair d'fhoilseacháin agus
ra ríomháir cuimtear ríseála ag
TOMÁS O MÁILLE.

Colártí na h-Iolpcoile,

1 nGáillimh.

AN STOC & AN CEARNOG

SAMHAIN, 1927.

DO NA SGRÍOFHÓIRÍ SAEÓILSE.

Sgríofhóirí Saeóilse a bhfuil leabhar
rígíosbáta (nó tá ríomhóibh) aca ná
cuimheacháil fóir oíche, agur so gcuimheacháil
an coitceantaítear ríomh agur rípír ionta i.
úinéigseála, leabhar eolaír, tréadáta litim-
deasta rí., mar leabhar nua-éapára ná
airítearán iad, ní mórthe óibh san ríomhóibh
éigis an Rúnairí, Coirte Foillteáin, an
Rómh Oirdeacáir, Spáid Niúim a h-aon,
Baile Átha Cliat, agur seapá-éuntar a
tabhairt do aip a bhfuil déanta aca, ác san
na lámh-ríomhóirí féin a chuir ag tinnill aip.

Láptír fheirín ar ríomhóirí ar toil leo
leabhar a thiontadh go Saeóilse ó teangála
eile, agur focairdeácht fáisail ar a scuir
airítearán, ríomhóibh éigis an Rúnairí
néamh-pháirtíte gá innriúnt cén taitise atá aca
ar an ríomh ríomhóirí agus cén cineál
leabhar a bhfeairí airítearán go Saeóilse.

LÁ IARJÁC

TÓIRIÚDEACHT DAOITI

Tráchnóna bheag is mí buriú Dealtaine
ó am. Tráchnóna comh bheag grianmhar i
comháid aonouime aipam. Ói an lá oíocháin
go mairt ó moe na marone na hea-
spíráit, ác anois bí fuapad agur fionn-
fuapad bheag ann, cé is muite go mairb
copp-rléóid ve na cuileogáid beaga fuar
agur —eipim leat náír mairt na capaí iad.
A dhuine! Bí ríomh i tuon tú a cupl gian
earcúla ar do séill le na scuirí Saeóinna
numneac. Ói an rpéipí bán-gorm gian éall
ná mairb aic so mairb pointe ne-rám
(rám) taip le bun na rpéipe o Óscar,
agur o Óscar riap antear, comháid teap-
ourde agur deas amháin. Na Deanna árda
Sudáca Deolda ó tuairí agur iad ag chrocaí
a mullai ar eonn a céile i n-áthair na
rpéipe; ag achúr daicanna áluinne gáid ne
noiméar a chumphaid éad ar daichead. An
Síman ma meall mórbh órda ó dhípliú féin
so níshín pérír riap ar éada. Cnuac na Cope-
ran iapair, agur leipí map bí ré ag írlíu bí
an rpéipí mórbh-ámpaill iupáit ag achúr
daicanna ó buriú go crón-buriú agur so
tráig-buriú, ag tabhairt comháid don
Saoghal Róibhláid go mairb ann deas-
amháin an ónúr abaire.

Ui crónán uairgheacáid na mara le cloí-
teáil ra gcladáid, a lapadáil agur as
rlusáil iup na cloícaip amháiróideach cloíde
agur as ríteachéar i amach na ríomháid
mí-riagalta. Bí fuamh céolmhar na teilne
as ríomháid go pérír mairb iup teacáid ar an
Chláis Mór; linn te cùbair nín bán a
bogáid i mbéal na tacille, ba gile i bhráid
ná an tráig. Ceap filíodh na n-ámpáin grian
féin anallóid. nac mairb ní raoisalta buriú
gile ná "cùbair na turme ar tráig."
Ó'feil an trámhaiti ríomh agur iad as
moláid na h-éig-mhná, "íp gile a piot 'r a
briagairt ná cùbair na turme ar tráig."
Táinig an trámhaiti ríomh leis na mná, ní
nac fiongnáid map níl mórbh níodh faoi an
mbois bán ip gile ná é. Ní mairb ré 'na lán
mara Féar, map bí cupla coirceáim ríomh
rínáda mara na marone agur an lára seal
cùbair bí le cùmáid na mara mórbh dub-
uairne. Ní mairb aon deifír ag turileau aip,
turige a mbeadh agur an tabhairt aip ríomh
a beirte aitce agur é lám le mall-muir; reáv
agur an Sáoit toip, toip atutairt le
turileamh corp a comneáil aip.

Bí éanáid an cladáig agur na mara go
ciúin, san gios ná mios aptub, cé is moite
de bhean fáilteáin móra pac a mairb ríomhanna
buba oíche bí ma ríomháid ar éispín Carras
na n-áthair agur iad go caomháid, capaor-
deac. Óscar, b'férion, bu éontac le na
scuirí cláirí agur iad ag ríomháid ar
"Saoghal na Ónúiseall" bí acu tráit. "Ní
maißeann an ríomh mairt don neac (ní hé
amáda éan) i gcomháire." Nac iomáda
maroie fairingé a bhuairi ríomh iomláid aipam
airiúntaí ar an áitbhéir comháiseáid, fliuc
tonnáid. Má reáv, ní le Sáoit on talamh é,
ác le feairde gaoithe amaiú agur amaiú
antear. Nac acu biond an ríomh agur an
rlumairt ar an raois-éipair aoríunn ríomh
éipiorlaid na mara mórbh guríme, ag ríugáid
griúglimeáda ríomh bosa ar na ríugáid
agur iad tá mbogáid 'r tá luagáid le
Sáoirseart na turme ar uict airo na lonnaí
nóisne ríomh buaigáid, uairgeantáid ríomh
ngleannáid domhain ríomh luagáid móra
fairingé agur iad ag ríugáid a muintí agur
na ríomháid ar bárra corp, ag ríugáid
bheanáid éap an gceáid tonn eile. Seo
amírt iad ar éispín na turme agur a scuir
ríomháid orgaileadh amáid acu, le feairde-
bheaní riubair a tabhairt tá n-áthair agur iad
as iníteadóid le cùp gaoithe aip a uacáid na
linne do-éamhigise. Sin é an t-am a mairb
riau ar "fórl na bráca" san eile san
earba agur má bí bhrón agur ríomháid oíche
anóir ná tóigtear oíche é.

Tóiríúdeacáit luatogáid agur ríomháid bí mé
féin an tráchnóna áitbhéir reo, map bí inntinn
agam dul ag ríomháid mongaí láimh na

máipeacé tā mbeadó an lá 'un treoíl. Cuairt mé go dtí lócán fion-uirge i mbáip na dúnplinne bise atá tisír faoi an poillig. Úf cípla cloé móí go mairt ánn. Óeapar mé agur rmaomisg mé agur bī mé cimte e n-a deállpáit naé pairb ré duib-folam. Ceapar scí břaca mé le rúilí m'inninne na hearn-sannai i ruan capta 'na břanní lúbae ap an rgameamán faoi na cloéa. Bí břalaé mairt uirge ánn, agur e bī duicéad agam, ceap mé naé mbéinn i břaoí tā chomu. Táriug mé ag cup uirge ar éo' tréan agur břeridí liom aé ní pairb mé tā lašnú mornán, marí bī rmuicín deas ag teaéit anuar s) oti é. Dain mé cípla rgsait agur cíup mé i nibeal an trpufáin iao agur cíup rin rtat leir go ceann tamall. Taors mé timpeall le n-a teaéit agur nuair bī rin déanta agam, buail rásar leirge mé agur duibhant mé im' m'ntinn fém go mbainfinn rumpú ar na cloéa, go mbeadó fior díon nū břorzaip agam. Bí mé éo ranncaé ag na hearn-sannai, 'r naé pairb agam fanaéit nfor fuite. Rugs mé ap an gclóidí go mairt alpapá, cíup mé břap mo m'neapacáis ipteací iotí i agur an gaineamán ruan a bī ap foictap an lócán, t'átrouisg mé ruan i ap a coiméal agur éait me riap i; ag meargád agur ag corruiusge an uirge go móí ap ola na huairé. Óeapar tā earronn deaga amád uairí aé ralviseac an t-uirge com móí 'r go nrocaea riao amú oípm. Ófan mé tamall deas annrin m'fóisdeac go leóp go dtuitfeadó ré. Břaccar dom so břaca mé ruan earrainne ag lúbapnaí:il ag ciúinír an lócán täll. Síl mé an rgsian bī orgaitle agam a leagan uirge, (marí rin é an clear i pfeap le břeit ap earran), marí tá rí éo pleathain le a břaca tú amair. Aé mo lénan gér! níor éipis liom; déanam blap bī faoi béal na rgsine ac gaineamán břap. Ófan mé tamall eile agur břuit mo lódaí oípm, mo fúilí ap bior ag břeatná ior gac giordán den lócán ran am céadna. An t-uirge tā corruiusge apírt ag an mbriuac täll, tug mé álaí náimdeac ap an áit le mo rgsian apírt aé bu é an rgséal céadna, bī mo snotá i n-airge.

Bí an lócán ralacé go mairt anoir agur atchneala an toimí oípm náí taors ulis ap oítpur é. Aé, "na úairí feictear a teaéit von Círeannaí." Aé leir an rgséal a sioppaón, b'éigean dom a taorgaí an at uair 'r gan flip a fásgair ánn. Aé deirtear "Sup feapar deirjeannaí ná po-deirjeannaí." Aé anoir ap a fón rin, bī ráram břeág agam; bī an báip liom marí bī na luatogáis le feiceál ag déanam fáinní díob fém agur ag lúbapnaí ap an rgsaneamán agur ag iomparó dul i břolac faoi na meapósai deaga bī ap tóm an lócán, tā rnsiom fém ipteací eattóra i n-agair a noimicail. D'iompuisg mé an éirí eile te na cloéa, gan deirí gan deabhaí, agur bī ré nū reacé de céanna luatogáis agam ag dul obaile le fion-épónduibhacan na héróce.

Lá'n na máipeacé g omocé maroneacé, rul tā pairb an fáinne báin imigte den rpép ran oípceap, bī muro péir glan le óul 'un fáirige, Máirtín Micil Seán Pádraic ap Boirbhíl na Tréasa agur Labcár Pádraic Ó Níos ar Sappairde na n-Íseába agur mé réim.

"Břuairí tú móran earrainnai tráchtóna inoé?" adepí Máirtín.

"So deimín, ní móí é," adepíum-re, "éinis nū ré de céanna. M'anam sup earranó genn' iao."

"Dain nápe slac rgsatán gáinní ap an dho-tráis," adepí Labcár.

"Fáinne óip oírt," adepí Máirtín. "tá ap nroctan mór baoití agáinn mā bionn aon éeo te déanamh."

Nuair bī na doiruisge, agur na baoití, tří-cinn de trámannai agur cloéací muibairtete ipteisg ran mbáit agam agur na reolta déanta, bī an gman ag gobaí eníor ior an oípceap o cula' "Leitíp móí naé léigteap," ag tearbáint von tSaoígl Fórlac go pairb lá eile ap fásgair. Bí an rpép gan rgsamali na rmúto, agur bī an fáirige móí marí baoití rgsatán gloine ann. Cípla-blár břáctí agur feamunn peata ag mteacéit ríor an cuan go ríomh leirgeamail le

taolle tráiseacá; faolleam agur geadhóigí ag folamain agur ag eiteall anomí agur análl faoi ghearráit oícheap ar long déilitíde na marone agur a rgsáile le feiceál tisí ior an rgsacán móí aifgeataí. Le pairb maipe a cíup ap an áilneacé, tříbprá an teaéit go pairb rpép eile agur éanlait tisí ap i'ctap na fáirige, macarainn. An cinn bī or vo cíorn. An datatóní i clíre a éar rgsab ariam i mbaile ná i gceim, níor b'férdir leir Coitíom na Féinne a tabairt tion nádair alunn, aoráinn út i oítpur an Lao.

Cípla-báit ag éipse omac ap na glar-éuanta ó rgsáta na gceannantí áit, loma, cloéacé agur no gcoirpanaí ghuarráca gáimí agur iao ag déanam amád ap na casairseacá fiautáine. Táiríom ionartha le Cloíteal i břaoí 'r i ngeamh, meargád le fuaim uairgeac, céolmáír na tuinne ap an teancílaidí, agur leípí marí bī an taolle ag ípliú agur an cládáis tā noctú, bī an feamunn tā bogád anonn agur análl 'r tā captaí tisí na céile ag lapairgeacé deas na rústán. An feamunn bürde 'ra lára órba ag lónnphád go deállpá, roilireacé faoi éora na spéine; linne de éubair míni báin le ciúinír na marí glar-uaití marí tóiríom iorí i agur an feamunn. Suar go báip an cládáis bī gac cineál eile feamunnne ag fár agur iao go moltaataí, dóna, tuib agur marí rin go oti an earrineac capa, cíuairí bī tuar i n-aice te rnáta marí an taolle mallmúimpieac.

B'éigean dúnna na builli a cíup amád, marí ní pairb rmeádáit ap nearí ánn aé bu móí an congnaír an taolle trágaí. Bí earrigeacáis fiautáine na fáirige ag déanam rúnntaí aifteacá. Cípáis tolra, agur Cípáis na hágallte (Eile?) marí baoití róicír reoí iorí muro agur béal Cuan na Salláine. Bí oileám dráinn ó déar agur iao com gorm le pláipín agur an linn dothumpríte riap agur riap anteap gac deirtear na tóiríom, amád go himeall na rneipe fíeacáis móra, thoma ag teaéit go ríomh péir aniarí i níorád a céile, tří luagáin móra le rálás a céile agur ré feací eile ag mearáit ap a céile eatoíru. Náé forgnáití marí tá mágair ag tonnphácaí na marí 'r go břul urpum na bóéna faoi géilleáit ag nádúir, go oípseac marí tá consblaíc na cíuníne. Na Sgeirí marí baoití tisíte móra ann ag bun na rpéipe tisí agur báid gíomáid agur iarsacé annpeo 'sup annpháit ag déanam amád oípm; na rúpinn ag iompháim i muimígn a gcoirde ag comhlinnt, agur bóéar láirí acu ma gcoirí, i n-aice cónanta Dé, go mbeadó toratá agur tairbhe ap a raoír ag filleadó ebaile tóibh tráchtóna.

Nuair bī muro amád ó leacáraí na mbáin, a' tarríant ap Stupós a' Tálliúra, t'éipis fíota deas gaoíté atuairí agur anoir atuairí. "Cáibair ó Dia cíugáin," adepí Máirtín, ag tarríant ipteací a marde agur ag tóimí an allúir te fém le muníle a léme, "ir feapar go deirjeannaí ná go břat."

"Deip tú é," adepí Labcár, "an té fáinnt le cíup gaoibhá ré i. Lás amád do rgsoro."

"Sílum," adepíum-re, "go břul ré rátacé lagéa. Tá an gaoití i břaoí ríom, ag teaéit ap te fear deiríu."

"Má tá, břoí," adepí Labcár, "ap aon ríom i břoí ré i břaoí go mbi muro ag céann ríomh leir an rmeatónaí ríom.

"Ná hit é," adepí Máirtín go ríomhbarac. "Ná labair marí rin go břeice tú leat. Ir deas an trum baoití aige leágaí amád apírt 'r tā fásgair 'oo ríací i n-béal deápmhan.

"Tá tú ag caint anoir," adepíum-re. Aé leir an rgséal a sioppaón, ní pairb eall marde a cíup i n-ádháir apírt, sup báin muro muibairtete amád.

"Bí ag caiteacó do cloéací muibairtete," adepí Máirtín, nuair bī muro i břiorgseacé fáit marde páma go eic na břaoilleán.

Uícheann Labcár ríor faoi, agur ó bī ar lí seal, b'férdir leir tóm an poill a tabairt faoi deara go ríomh agur nuair connací ré airí iorí bī mearáit ceann ríom.

Ríomil ré ríor an cloéac bī iorí a láma. Ní pairb daochal naé pairb gheim aicí anoir. Lás ré ríos téroe térite, ag daint cípla tarríant airtí le linn an cíup a fáirgeacé ap an mulapó.

"Břul gheim aicí?" adepí Máirtín.

"Tabair gheim aicí," adepí an feair tuar.

"Cáit de na reólta marí rím," adepíum-re.

Sgoil ré anuar an gíb, agur pléaórtáil ré ap an gceann-rípíodóre i agur éar ré an ríos uirge. Sgoil ré an láiméír píce agur an láiméír tróit den mearáit ríomil ré anuar an reól i mbéal an báro; pléaórtáil ré ap an gcleit é agur éar ré an ríos 'na tímpeall go láscáid cíuairí, t'átrouisg ré leir an tróit cípla tróis ap déal an báro agur éanagal ré na láiméír faoi an mearáit apírt. (Leanfari tó).

SÉAMUS MAC CON IOMAIRE.

AN ROIINN OIDEACHAIS.

DO SGRIBHNEOIRI GAEDHILGE.

Sgríbhneoirí Gaedhilge a bhfuil leabhra sgríobhtha (nó dá sgríobhadh) aca ná cuireadh cló fós ortha agus go geuirfeadh an chicitheantacht suim is spéis ionta e.g. úirsgéalta, leabhra eolais, dréachta litríochta, etc. Péaca leabhra nua-cheaptha nó aistriúcháin iad, ní misde dhóibh san sgríobhadh chun an Rúnaidhe, Coisde Foillsíúcháin, an Roinn Oideachais, Sráid Hiúm a 1, Ath Cliath, agus gearrchrúntas a thabhairt do ar a bhfuil déanta aca, agha gan na láimh-sgríbhinní fín do chur ag triall air.

Iarrtar freisin ar sgríbhneoirí gur toil leo leabhra do thionntodh go Gaedhilge ó theanghacha eile, agus focufocht d'fhagháil ar a geuid aistriúcháin, sgríobhadh chun an Rúnaidhe réamh-ráidhthe 'ghá innsint cé'n taithighe atá aca ar an saghas san oibre, agus ce'n sórd leabhra dob fhéarr thionntodh go Gaedhilge.

18/S.1777 W.H.Co.

UPLABHARÍDEACHT

Agur

SRAIMÉAR NA SAEÓILSE, CUID 1.

A ríomh

TOMÁS Ó MÁILLE

Trácht ap uplabháriðeac (fóisraíseac) i scortéann i ap cíanaína na saeóilse.

FÁ ÉADAC

Le fásgair ó comhluict oideacais na héireann, Spáro an Talbárdis, Baile Átha Cliat.

Du leapt na gac haeóigeoirí i mbaile Átha Cliat gan aon arán do céannaí

ac

Eran

ui

Cíinneíde

AN T-ARAN IS FEARR DA NDÉANTAR.

124 SO UÍRÍ 131 SRÁIDÓ PARNELL

Agur

DÁCÚS NAOMH PADRAIC,

Baile Átha Cliat.

Súil—3141.

LUIB-ÉARNA

Tá daoine uaidhreacá ann, a mbionn an ceann i n-áitriodh i gcomhuriúde aca, daoine náé bheicfe tata náé mberó éomh hárto leó fém.

Ní baineann riad rin aon meabair ceapáit ar an bfocá úu—an domán—ac amáin sup áit e le hagairt an éintí daoine.

Nuaip rmaoinisgear riad ar an domán ir é an domán é atá lán de daoine, fír agur mná agur páirtí atá i gcomhuriúde as ionairdeact agur as gleic.

Níl cumhá náé áitriodh vit acu ar luét comhuriúde na coille, na bpáircéanna na ngaparranta, na gencoc agur na pléibh.

Tá fior againne náé áiteaca uaigneacá iad rin, ac iad lán de comhluadair, agur éinle oiflaic ven talamh faoi maigisrtí eisín te iubh beas portmáil náé leigse a spéim amáic náé go scinniú air.

Tá fior againne go bfuil comhlinnt agur aéinniúdian a gcomhuriúde i mears na neite deo atá ar a n-aisneadh fém. Tá fior náir bain aon éann ve na milliún lúp a áit fém amáic céibh áitrieadh ma bfuil ré gan é beit ar a dícheall, agur náé gcominneocád ré a spéim maraé sup aige a b' an láim i nuaistí.

Agur c'í b'ar an comhluadair lúp a bfuil anoir a ngaparrant go tamsean ar an tús reo acu? Cé óráp tisob iad, nó an t'asón trilíoch amáin iad ar fad. Cá bfuil a gcuioe saoil le fágán?

Dearcamhuto riad go fóill ar na ciants atá caritte. Feiceamhuto ar dtúir fudo náé dtáinigean go mór b'fériont le n-áir rúil. Feiceamhuto Éire agur Sarana Spáinniseachd tá céile agur de leata na hÉireann—an leata reo ag foispleathú i b'fad riad o'n b'fáinnise agur ó Éirinn, riad céad mile go himeall na rpéipe ran áit náé bfuil inidh ac dhomhla na fáirige.

Sorpi uainn ó Sarana go tús Loéinn feiceannmhar an macaire móri atá anoir faoi uisce .i. muiri na Seapmáinne.

Déarfeasp go riad cineálacha a' fár iarna tíopta reo an uairiú mar tá le fágán anoir ran Áfraiceá de b'fis go riad tear móri ann t'asón mar tá anoir ann.

Déarfeasp go riad amhríb bheag san fuáit, gan tear le fágán i b'fad ó chuaith, i gceart láim an Chéara neoiríte fém.

Cruitáinmar air rin go bfuil ié fágán in i gceartéanna cloch atá fior-domáin ra talamh, fuigseáleach lúp agur enáma anníthe náé maippeadó gan tear.

Déarfeasp go riad amhríb bheag san fuáit anoir aé 'ran ném te mar f. palm (lubáin) Magnolia, Cupressus, Eucalyptus, Scolóca, (Bamboo), Vananar, i gceann físe agus i gceann eile den tróit rin.

Tá tuairim mar fheirim acu ce'n doir a riad a leitáero reo le fágán .i. an doir ionáin Doir na Leice Oispe, agur déarfeasp go n-éigseann riad gann de ném mar b'fis na fáirigeanna ag teannád anoir le uactar na talamh, agur náé bfuil lóis ar vit tisob le fágán rna fáirigeanna uactaracha. Fáit leis rin go riad an tear móri as imcheacht de ném a céile agur an fuáit as éalóid ar na tisopta ó tuair.

Ní luigí agur na hainmíte a cleáctar an tear ní labhairt i n-domhainneachád ná ceapt a baint amáic nuaip támáig atá náé fáisail. An cuioe eile a ngaparrant a dtuairiú éuca leir an bhuáit, luigí ba oiflaic ná iad fém, toraiseadair a' matámató éuca ierteac, agur níos féadádair a ngaparrant a coinneál ina n-áitriodh.

Seoil an fuáit éomh fómh riad na tisopta opta ar fad sup fuaig a Samh Saé ní deo agur níos fáisail air na tisopta neoiríte aé choiceann Leice Oispe uile go leir. Da é reo Ré na Leice Oispe a b' ann tuairim ir

100,000 bliain ó fómh.

Fágán rin sup ionann luigí i n-éigseann agur cinn Sarana go vit reo, agur go riad a n-áitriodh fud na hÉireann, agur fheirim, náé riad aon giotá eacan fáirige lé corp náé b'fis go riad a éigí ortha ina dtuairiú ó áit go hárto.

O'athairt an leac Oispe an tseal ar fad. Ar fág fuáit an né rin aon bláir deo i n-éigseann! Ir uisce náé fág, ná ar aon nór ran tús ar a dtuigstair Éire anoir. Dé tá ceart éuaird le píoteacá maraí leir rin, óigí tá i n-éigseann anoir ó Muiseach go Ciarmhae, ré rin, in i n-áitriodh fuidhriú agur ó dear, tá ionnta le fágán luibhanna náé b'fis a' fár i n-áit ar vit anoir ir goihe d'úinn ná an Spáinn, c'í n moite de comhneád beas i n-áitriodh uaircearó Sarana .i. Coimh.

Deir daoine supad leir an crean-dimpriú iad, sup dtuairiú a rinnreap ar Éirinn fadó ón Spáinn nuaip a b' talamh tús ar gáe taobh, agur nuaip o'Éalairg an fuáit opta sup fanaidair beo ar éigí ar fáisail faoi éamhais, ná iptis i gcoitianta i n-éadair na haile, i ngleannta uaigneacá an láim dtuairiú. Tá daoine a déarfar sup duir ar fuáit mallaéat Éromáil ar fad opta sup oibhigeadair riad agur ó dear iad amáic ar an talamh rin ar a tráchtadh éeana, atá anoir tusúim i'go tróis faoi'n uisce, agur go dtáinigeadair ar air aifí nuaip a leas an leac Oispe.

Agur tá daoine ann atá cinn teaghlach náé féironiú le lúin na ní ar vit eile fanaid air deo p'ebh áit fáisail a b' aige, faoi tionchar na Leice Oispe.

Níl aon tuairis ceapt ar fágán faoi láthair c'í b'fis an b'fis ar a dtáinigeadair, ac tá riad annin le feiceál agur tá tseal a n-imcheachtá le n-éigsean fór.

Tugtar na luigí Spáinniseachd (lúintán), agur reo iad an éito i'g coitcheanta atá le feiceál:

(1)—Saxifraga umbrosa—London Pride—
Sábhárté na n-Daoine Maité.

LUSRÁI SPÁINNEACÁ.

1. Tá Sábhárté na n-Daoine Maité fáirring go leor ar leat-taoibh an b'fis air agur i rna Gailreanna i gConamara. Ó poist Láirge go Tús Conaill—ac ní té i Sarana.
2. P. Lusitanica—An Leit'-uisce Beas. Pale Butterwort—lé fágán rna pop-táig. Níl ré éomh fóir ná éomh glar leir an tréipe eile.
3. P. Grandiflora—An Leit'-uisce móri. Lé fágán taoibh t'as i gCo. Cúigeais, Co. Ciarráide agur Iwerjian. Lúr scálan ta Co. an Chláir.
4. Arbutus Unedo—(Wild Strawberry Tree)—Ar b'fis an Loéa i gCilláipne. Cairene.
5. Habernaria Intasta (Orchid)—Ar an Sclóisí doil i gCo. an Chláir ar énoccán leat-taoibh an b'fis air agur i rna Sarpanca. I gCo. an Gailimhe ar an Sclóisí doil i n-aice Muileas Cúilinn agur an Rosa agur i gConamara ag Dún obann, i gfeirim i n-aice L. Coimh, L. Cearta, Conga, L. Meáras.

Dáit (Sealt-glar) bán ar an mbliú. I láim na Dealtaine tagairt an mbliú air

Taoibh ó dear den móri tús ar b'fis na Mairí Meádonairge.

Helleborum Guttatum—Fíb-óirí Vallaec—Spotted Dog Rose—Gallium, Cúigeais, taoibh t'as i Albain Inniú Uíbhinn, inniu Easpa, Inniú-Tuirc.

Inula Salicina—(Uinéar na n-ingean?)—Ar b'fis Loéa Teirí.

(Willow Leaved Inula).

Euphorbia Hiberna—Dáimne caoin. Irish Spurge—Cúigeais, Ciarráide, Lúinmeacá, Gallum—Dóparó Dáimne, Inniú-Tuirc.

Téanfai trácht ar na fáidíopta i n-áitriodh

ÓIRÍCE NA SÁOITE MÓRIE

Óiríce na sáoite mórié a minneadair an bualaú Spáenna

Ar fíramachan go ceolán, b'fis ag imcheacht leir go fánac.

Ir as teáct ó m'írtí captoairde a capaú leir a namair

Ir i mboircín Máire h-Aicléarais a leonardar a énamha.

Nuaip a éonnaic riad an tseal fudádair faoi na láim ar

Agur cuigeatá éloigeann faoi go b'fis ar b'fis na mbrosga tairne,

B'fis ré as sábhárté amáic go hárto ar Dia agur ar padraic Mártain

Náé nuaip f'faoi go hárto aon éeo ariamh riad a teáct dá fádail.

Táiríans riad go Spáenna é ipteacá ar colb an b'fis

As na tairbriú le na tóirí i náit muintir Máire Úán,

Ní b'fis todac na piopa na luét i éamhle anoir le fágán

Ac beagan fíomhra ag Oispeós Móri a d'únaú fúil ar cionn cláir.

Ac ar f'fis go ceann ólá lá reatá éuaird ré go vit na sábhárté

As m'írean b'fis b'fis an fud a minneadair i'g ólá

Agur ar marom lá ar na m'íreanach a támie sáinni an sábhárté

Ac nuaip m'írean b'fis b'fis an eár reo m'írean fudádair aon áitriodh ar.

Ir fada a b'fis ré as fad go dtuiliúrtá le iad go c'írean an Máma

Ac nuaip a támie aige an lá b'fis re m'íreanachóna.

Náé b'fis fior agairiú Cíofraisce náé b'fis b'fis b'fis

Nuaip náé leis an fíomháir ól' uil i gcionn a' uilse.

Tóirí iad a Seagáin Spáenna ólá mbioiú ionáin d'áda náirpe

Ní lái go b'fis ar fad go scuainneocáta ócta ar an lá

Ir iomána lá 'fis oróice cat' tú ariamh go riampáir

Agur f'fis d'únaíte ar vit ra tús reo a b'fis leatára corúe

O sábhárté amáic ar aonád na go dtagsta ipteacá ra oróice

Na go nuaicá tú i gcleamhnaí le Shephero m'írean na gcaoráca.

Ac d'á dtagsta le do céile níos ól' d'áda anoir an méar f'fis

Na go nuaicá t'as agairiú ag t'as b'fis na mionna b'fis

Tóirí iad a Maney i'g tu i'g cionntaí leir an méar f'fis

Tá fém i'g an Caipín b'fis a fil a veit agullair Éire.

Ac ní reo é anoir an faoisí agairiú le páirty cup le céile

A sábhárté amáic i n-éimfeacht agur r'fíréas air a n-éadair

Ir marc an cota f'fis a b'fis ar f'fis

A f'fis f'fis a páintail an oróice éuaird f'fis ar n-éadair.

Ac ba meara f'fis na an láirf'fis a éigí an r'fíréas tráchtach Cíofra

An oróice lean f'fis na Dúineái i'g f'fis f'fis

A comárranai i'g a sáolta i'g f'fis i'g f'fis

Ac le críochádair leir an b'fis a b'fis i'g f'fis

Sluaghair beas na' oróice.

Seo amhrán nua minneadair faoi f'fis a buileadh oróice na sáoite mórié. Agur ta m'írean f'fis agadra le na éigí ra Stoc.

Ag Tomáir O Máille Éadan. Sin amhrán b'fis.

PAÓRAIC Ó DUITCE.

Do tug f'fis an t'amhrán reo.

Téarmáisgeacht

Sa méid reo leanar tuigim ríor éris na rean-téarmáis iomint téarmáis nua a ceapád le goirid. I gceár ven trónt rín, cuimhniú le Scóninidé N.I. nua i ndiaidh an focal a cumas ari an mbealaclín. Siar na focala neamh-shnácaí i mór atá annpeo. Mí tuigim iomint focal i na hortáis reo ní fágann rín nacléar tuilleam a chur ari fágair atá beagnaí ari aon-céití leo.

(Aph. Lean. ó Stoc an Áibheáin).

Ceil: Colapodán (n.).

Con (v.): Connad.

Conn: (1) Afains, réamhulur, Áineo. 1, 3, reapeal, O' Duib. 456; (2) monad (money, coin), an t-Oifidí.

Coldness: An fhuaire.

Collector: Ármars: afars, m. R. 200, 1, 244, 1 (Meyer).

Collar-bone: Óeal(l)racán.

Collection: (1) Tacar, mo éarpleán álainn tá lán ve tacar an traoisai (Antrám Ógáda Connacáta). (2) Cnuarcá; (3) Tionprú; tiomprácan, pickings.

Collector (tax): Táisgeoir, 23m30, l. 30 (ar tobaec).

Collision (head-on): Tulcomrae; tulcomrae (O' Duib. 520).

Colonist: (1) Fotaisteoir, cc. fotaigiur, cuimhniú bun, fotaigim; (2) Acáir (?) 1. tunonta.

Colour: (1) Dáit; (2) Lí, conro eo do-gní lien i roillí: rúilín doine, Tenga Ót-nua, Émú 11., 102, 'so that it is it which causes colours and light in human eyes'; (3) Deann; (4) Ruam, colour made from bark, rouge; cc. ruamna; drab, cream-colour, láctna; light yellow, glé-burde; yellow, burde; yellowish red, cróe 1. ceath noer, Connac 32, the saffron plant, ar crearaib cróe-burde l. Féam. 75b, trí leni cróe-dearga ll. 30042; reddish yellow, saffron-coloured, crón, cc. crónan, red enamel (Meyer), crónan 1. Íne doin trean-éiríodácht anall: crónan 1. in deags, i crónuma 1. in burde, maithne 1. burde i uaine i seal, cc. crónan-mairne Táip. 86, 7; oídar; tun; brown, doinn; orange red, ruad; pale-red, pink, uána, O'R., inngm aill iucanoda, T. Etaine; (4) vermillion, flann-dears, cc. flann-huado; dark crimson, partaing-dears; wine-red, caor-dears, crónas, crónas, crónas; cc. crón-dears; purple, corona; blue, sorm (: duill-red, ra trean-S.); duibhorm; violet, ran éuac; grey-blue, sláir (1. dát an uisce); green, uáine, sláir-uáine; cc. a n-éigseora etear éigear i sorm i tub i uáine, burde i brecce i láctna, oídar, alao i ruad 1. nádáit (ll. 54a; alao: bheac ná ar fáine dátanoda), 7ml.

Colour (want of): Ámhlí.

Comet: (1) Réalt earráill (hubball); (2) Réalt na rghaibe; (3) Réalt comhdeacá; (4) Réalt monsac, retgla monsac (An. Ul.)

Commemorating: Aitneád, aitmet altóra.

Silv. Sáel 58, 37. Cc. aifreann éagairne 1. aifreann do ówine éar a báir.

Commerce (barter): (1) Malairt, Émú VIII., 192; (2) Trácht-éanáisgeacht, Céitinn.

Communal: Aontas, bair i n-éclair oentat, Émú VII., 156.

Communism; community of husbandry, comháisear (: com-airdeáir), com-

aitear, O' Duib., 524, Féimeasáir.

Cc. Trans. R.I.A. XXXVI., 309.

Company (of soldiers): (1) Ceitearn, ar na ceitearnaios críosa (T. Táib., 856), tangair an ceitearn rím (ib. 895), ceitearn, Macaomh an Iolair, l. 86, (2) Cipe (16).

(3) Musical, dramatic, chorus; cláir (l. cléipur) gáin a cláir i a céitern, T. 4.2, 51a (R.I.A.), cláir na n-aprtal S.R. 7813, cartrió (: éirtí) cén pe

cléip na n-én, Úspurr. MS. 5057, 49 (Meyer), cc. S.R. 4393; tairfar cléip áeara ceart, Táip. 202, 23.

(4) Poetical: Dáim, dám, comairt i d'ame, O' Duib. 456 (: Féimeasáir V. 108; imteáct na Tíom-dáim, 7ml. filír i foen-éliapa l. 1.21618).

Cc. cláisgeacht, singing in chorus, cornaireacht éamain i cláisgeacht, Eg. 1782, 33b (Meyer); Followers, retinue;

(5) Cuallaict; (6) (Commercial): Comluict.

Compass (for constructing circle): Luait-pinn, fo comhairleach luat-pinn, Connac, Coire Óirecam (323); compár.

Compensation: (1) Compr-óipe, Cotic Connac 38; (2) Éipe.

Competing (with): (1) Tomaisgeacht; (2) Céimniúshád le: ma héadán t'án líle i Céimniúshád le gile, Ámhr. Céarbh, líne 115, "níl ré i n'éinne don tráth le dul 'un céimeamhlaict te Coill-dá-Laois."

Complement: A n-úroil fém me leo, e. O' Cleáins, líne 628.

Composition (of forces, etc.): (1) Comláitímu (N.); Compháimí (N.).

Compound: (1) Cumare, Árachiv. III., 186; (2) Gramm. Com-focal; (3) Measgán, alloy.

Compounded. Cumarsa, cumarea ar a caslín fém, Astron. 14.

Compress: (1) Fír-óingim, ar in bresal fír-umhsear; (2) Tá ré luociste; (3) Nuair a luineocád ré anuar an rneácta.

Computation: Compóir, compoio, O'Gr. Cate. 324.

Computer (mathematician): Ir arru lárna ríamairi, Carls. Bed. 3c.

Conceive: (1) Fóileárae, O'Grad. Cat. 249, Harl. 546; (2) Cuárae; (3) Coisúarta; círlaíc cocuarta na firfamaméinte, Táib. 3078.

Concert (musical): Áitbhe éeoit, áitbhe éeoit, Táib. Lect. X. 20.

Con lition (proper): (1) Cáit; olaita maeátar cíir, II.2.10, O.O.; (2) Ó, ní bainfeann ar bainann a béal i n-áit a seoirte; (3) (Fit—), níl ré i n-áitneáct; (4) (condition of animal), tá oíruí maraí uráct; (5) —s of settlement), connártá; (6) Comhálláca O'Grad. Cat. 233, 235; (7) (normal—), ní benn in mo cíir fém so ceann reacáitíame.

Conduit (Pipe): Taorán an Muilinn, b. Suibne, 42.

Cone: (1) Conical heap, mul; (2) Cuir ceog, crúineos (N.).

Confer: (1) (—a degree), aifléisim grád ar . . .

Conference: (1) Tomásgallán, Émú IV., 14, ll. 108a; (2) Dáil; (3) Comráid.

Congeal (curdle): Téact é, Árachiv. III., 165, ro-coteas (1. ro-dáimis, ná ro-an) in linn Árachiv. III., 16.

Congenital: ar bhoinn: an bhrúil an éar éalannaí ar bhoinn aici (léi)?

Conjecture: Tomáoe, toimoi 1. cunnabairt (: amharb) ut ert, mac toimtein 1. vois ní vois, O' Duib. 1596. Cc. toimtear eac n-úamhnaí (: fáitdeáir), Táib. Cormaic (ar: to-men—).

Connect: Ármairgim, ar-a-nairc, O'Maolé. 141, Árachiv. I., 280.

Connection (mechanical): turóime (Windisch, 7ml.), (to-to-men).

Consent (Consultation): Aitcomáir, cen aitcomáir via céilte 1. sin aititim, O' Duib. 149.

Conservation: Tomáomáeo, ciatl fír homocomét, O' Duib. 755.

Consideration: (1) Aitfearáca, intaréigead mete no laiget no inre no incoirc no iontoifearaig no etarfeilighi no evairfeigaise ro deatsb Tá a etip d'ainib, Árachiv. 913, the consideration of the size, smallness, significance, denotation, difference, variety or distinction which God hath fashioned among the elements; (2) (in—) n-ónór

(3) v. Contemplating.

Co-sign: Tiomraigim m'Anam doin Tíomáin náomhá; tioman ré a n-anam doin feair a b' tíor. Cc. tiomna, will, testament. Conspiracy (oath of—): Comlunge, uairí treasair comluigi co mar(b)fríor a fíru. Táib. 1879.

Conspirators: Luict an éogaír i an inforúm, Congat Cláir. 6.

Constant Rate: tá ré ar aon táipim amáin (to-ao-néim).

Constant (stable, lasting): Féaril, casc pláitíur na ba féaril, Táib. 841.

Consultation: Comairc, doimis(en)ret luat-éomairc i treo tuigtear ar an comairc, Mac Conglinne 27, 12, 'fúinneadh luat-éomairc i treáit a tuigtear ar an comairc.'

Contemplating: (1) miódeannam: oc miódeannan na noeden (: naorídeannán) Molins, 10 Cc. iméirin, iméairin; nádáis mé in mo éann a náeanfainn é ná nád náeanfainn.

Contempt (of Court): Ámfeine, amfene n-de 1. an fet(h)ais: to deanam iman ae, iman eamain, Cotic Connac l. 34., amháin, storm, (ré rín fiadántar i láthair Ómíleannán ná éairte).

Contending: (1) Toméornam: ic iméornam torait Táib. 2339; (2) a'oréim leir (3) ní ceajt a bhíte leir.

Contents: An éadáil.

Contract: (1) Connaird; cumhur, Sen. Móil III., 4; Com-áras: naireir eac thíb a com-áras: for ariale (com-ao-ress).

Control: (1) Comur, cumur; eiféor cen cumur Táib. Corm. 24; (2) Smáéit.

Convert: Ói guthai fórlaidei díordá in, Sg. 54a14 (vi-ro-roind).

Convex: (1) coisair (: com-cuaí); (2) viochárae: viochar Gl. Ecl. 50, Thes. II., 361; (3) Cabrae; a rgéit éanna cabraíada Táib. 3070, 'bossy'; (4) tulórumneac.

Convexités: Gruaróde, fo gruividh in níne a tuait, Émú 11., 110.

Convey (affection): Ás toisíneáit a báirde, É. O' Cleáire, 2462.

Convocation: Comhóigairim; comhóigairim, Árachiv. I., 288 (Meyer).

Convulse: Aitcumhaisad: fóisraíad (: fóisraíad na cinniúin comairtoi ac aitcumhaisad Táib. 1285).

Cook: (1) Óiruit; (2) Cásairleacáit; (3) Luéairleacáit; a marbaíd i luéairleacáit i a roimh, Áineo. 1., 46; (4) Fulactaí.

Co-operation: (1) Toméengnam: iméongnam Wb. 5d4; (2) (in ploughing, working), comair.

Co-partnership: Combeis, Árachiv. I., 287; comteals: comparison, freirin.

Corn (on foot): (1) Criosán, críosán; (2) Spuaic, spuaic éamaird.

Corner: (1) Ceárn; ceárn (Meyer): (2) Eans; (3) Cluar ven fíar a leigean amair; (4) (Cloc) éamne.

Cornwall: Do Óireannais Corún, Árachiv. I., 267.

Corresponding: (1) Comfheagairtear: comfheacúirtear, O'Gad. Cat. I. 312; (2) (—one), uplann, ar naé grád b'ir a n-eclar i coir eis bet a uplann i tuat, Féimeasáir IV., 298; (3) fírinneáit, a fírinneáit i láthair l. 9. Móta 317 b'ir; (3) imfheagairtear; i n-imfheagairtear.

Corresponds: in ron fíritá-intole i Spree Sg. 213a3.

Corrode: (1) Círeomnígim, O' Duib., 556;

(2) Círeáthann, círeáda 1. círeomníu gáid, ut ert ní círeáda linn na tene 1. náca círeáthann in linn iatt na in tine 1. in t-oír i in t-airgeit i in linn lo(s)mair; O' Duib. 556.

Cot, Bunk: Seoltán, ar mo feoltáinín i dtóm an tighe. Cc. reol 1. leabair, tighe reol.

Couch: (1) tolus; (2) iomðair; (3) peall, riect bráon ne bráac mo bhí. Zcp. 11., 360.

Councils (secret): Rop uatao 1. ranaraid, Táib. Corm. 14 (Meyer).

Counsel (chief of): Ceann aitcomáir: cenn

n-aetcomairc, Archiv. III., 28.
 Course: (1) Orbit, fitir, fitire: fitiri i. flíse uel vlíse, ut eft ir é tiactain itír na dá fitiri i. itír na dá conair, N.3.18 (c. 576).
 (2) Eírim, ba tairimere eirma & imtecta, TTebe 2910, ne rnuato-allur na heima, TTebe 2338, go mbeart ri (1. an capall, i mhuheatann fan eadraó te éamhardeáet riubair—(Sean-amhrán).
 (3) Cuairt.
 Crash: Ónearmairóm: cectha bpermachmanta bhalda ír inn deo, TTebe 1850, comma bpermachmaraom buairiúta eurlac cocuarta na fírmaméinte, TTebe 3078.
 Crashing Sound: Torlao tóen mor-tolzach TTebe 2935.
 Creaking: Ónearaétaé: ónearaétaé, Bucolus 42.
 Crawl: (1) Láimacán; (2) (of worms), rnáin; (3) Dí na chacaibh fírfeilisett ur, Épua II., 132.
 Creation: Ón éamhaisgád sur an lá rin, É. O Cléirfe, 1690.
 Creator: An tóileam.
 Creature: Ón líse: as tóiliscti marí cura TTebe 4597.
 Creditor: (1) Cobtaé: cobtaé i. feighlígear fiacla O Cl.; (2) i. olcaé Archiv. III., 279; (3) Feair fiacla.
 Cremated remains: Cuailín cnám.
 Crier: Callair (Meyer).
 Criminal: Bhoíobha, brobha, fímeacár, gluair. Ciminality: Bhoíobanar; brobanar, fímeacár.
 Crimson, v. colour.
 Crisis (reach a—): Ráinig ri rnatóm a fulaing, Walsh, Gleanings, L. 29. (Coming to a—), anoir atá an carúp a' tiseact i mullaé an táinfe; (2) Faoiusha (?)

TEAC NA HOLTA

SRÁID NA SIOPAÍ,

I NGALLUM.

Curois le déantúr na hÉireann & ríabál airgeadu. | Cultas ó 70-|
hÉireann & ríabál airgeadu. | go dtí 130-

IRISLEABAR MUISE NUADAD.

1927.

1/6 ULLAM ANOIR. 2/6
 Curoi dá bhrí ann de neitíb maite.
 SLOCT AS "RE OIDIOPUS"
 (Dráma Saerólse le Sofoclear.
 An Dr. P. De Ógáin o'airíntis ón nGhéar
an t-ÁIRSEOIR
 (An Dr. Sean Ó Nualláin.)
 ACAS NA H-AITSCHEIMEAMNA
 (Nó An Renaissance)
 (Antoine O Óibhlí.)
 A POET'S MANUSCRIPT
 (An t-Áct. Pól Ónearnach.)
 A CINE GAOÐAL, CÁD BHFUL ÓUR
 OTRÍALLI (Páipéis De Óibhlí.)

SFOL NAR FÁS (L. mac p.)
 Smanárasai, apl., apl., le fáisail
 Scéala, Airt, lir, easanta,
 firdeacáit, Nótai, leir-Meara,
 Baile Átha Cliat.

SEAN-FOCLA

Ní théanann an luighe fada bhéas.
 Ir minic a chuir feair na luairte feair na
 eamhaisc amach.

Ní bionn duine chionna go uileas' beart
 in' agair.

Liontarí rac le póláin.

Ir thom an t-ualaé ualaé te pútoga
 folama.

Ir minic a bhír teanga rhón.

Óir na h-árdára deirtear apí na ba agur
 apí na ceangáca apí na daome.

Níor gád do bholg fén buirdeacár ariam
 leat.

Ní féadfaidh duine a bheit as feadairisil

agur as itealó mine.

Dá feabhar an t-ól ré taist a' déiseadó.

Dá feabhar an t-ól ír feairí an t-íte.

Seiceann mírse mí-rún.

An té a bhír dá bhdád b'feairí leir a
 bheit dá bhdád agur an té a bhír dá
 bhdád b'feairí leir a bheit dá bhdád.

Ní bhuairí an rionnaí ariam teadairí
 ab'feairí ná é fém.

Ná cuir do fáil tair do éuro.

An té a bhír i bhfaoi amuig fuairiúseann

a éuro.

Sle na muaróte gile san buirdeacár.

An té a bhír as magaí bionn a leat faoi

fém.

Níl gád ra scainnt seoibh an dall bean.

Ir leirí don dall a béal.

Rán cam a gníor bholg tíreacá.

Ná leig do rún le cláirí go reará tú

apí a báirí.

Ag tsol na mine (nó meala) agur as

ceannait na mireán.

Ní minic an feair náireacá éadálaé.

Níor mill teág-airdeacár aon iuto ariam.

Mo ghrád éan agur iuto agad.

Nuaír a bhír a cat amuig bionn en lué

as mince.

T. BAIREADÓ.

CUMANN URRADAIS.

MUINNTIR NA HÉIREANN

Tá an teacht-íreacht anoirí or cionn £25,000
 Tá cumas tair báirí aca d'úrradóir raoisail
 agur d'úrradóir-reaslaíod.

Tá fír ionaid uata.

ARD OIFIG:

16 CEARNÓS PARNAIL.

AT CLÍAT.

Ó FORMÁIN & A COM

CLÓDÓILÍ & LUÍT VÍOLTA

PÁIPÉIR AGUR LEADHRA.

SPÁIDÓ NA SIOPAÍ, GALLUM.

EADAC AR FEADAS.

MÁS MIAN LEAT CARRAIDÉ
 FOÍANTA FÁSAIL AR A LUAC
 TEIRÍS GO TEAC : : :

MÁIRTÍN US DHRAODHÁIN.

SRÁIDÓ NA SIOPAÍ.

I NGALLUM.

Printed for the Publishers
 At "Connacht Tribune" Printing Works
 Market Street, Galway.

PÁIRÓN SAIBA

A Páirón Saiba, mo éags céad plán leat,
 Már ag áinneáil a éait tú an oíoché;

Dá mbeiteára ra mbaire in' an am ba cón

óuit.

Verdeára róm in' na gárranataí.

Sí mo téan-géar naé in' an mórla a oíliuē
 mé an -t-eóirna,

Sul mara éas me an leabhar ór cónairí na
 Scóthairinní

Ác, dá bhdáin-re maicteanap ó Rí na
 nGéartha,

Stíl apí spáta nó leasfainn corc.

"O ríap mo saolta agur mo éairír
 Cíortha

Níl agam duine a ghearrfínn leir láim,
 'S gur geall le feair mé ar foctair tíre
 naé mbeart in' an tír reo ac bhuádán nō
 ób."

"A Caitlin na páire, ó lean mé amáireacá,
 Veró bannai láirí agam fá cónairí an
 oíliotó;

Már in' an bpríorún a naéfar mé tá mé
 rápta

Ác, san mé éup tair ráile áit naé bfillfe
 mé corc."

"A Caitlin na páire ó lean mé amáireacá,
 Veró bannai láirí agam fá cónairí an
 oíliotó;

Már in' an bpríorún a naéfar mé go
 dtige an feil páirí,

Veró an builín bán agann agur an teamá-
 naéct éris.

S. O CONAILL,
 Coláiste na hOllgoile, Saillum.

SEAN-FOCLA.

— Na trí neice ip símeadaíse.

Sapraí fataí fá na bláth bán; long
 fá feol, agur bean tair éir oispe óig.

14. Ní bheadair a bholg fén 'un buirdeacár
 le aon duine ariam.

15. Táir agur deirteadó an duine apí an
 temír a tairimísear.

16. Ir feairí rean-fíaca ná rean-fáilimé.

17. Bionn an ronar i ndíaró na ríraoil-
 leac, agur an ronar i ndíaró na
 cionnaíod.

18. Tiompuíseann bhoíb beart.

19. An té buailtear ra scéann bionn
 fáitíosí apí.

20. Ir feairí marcaí apí gádair ná coiríod
 dá feabhar.

21. Tá ceau a bhl apí aonaíc san gnotha.

22. An té gníor an t-imteacá uabairí in'
 ób ip toigde a bheit dá éadomneád.

23. Ní den abhrí an éead trnáit:

24. Ir námarí an ceirí san a fóglum.

25. Áran cam a gníor bholg tíreacá.

26. Ir feairí leat builín ná bheit san áran.

27. Ní aitníseann rulaé, rataé, ratac apí
 éig.

28. Ní aitníseann bholg leat-bholg.

29. Ní luigíod an trócaire a pojint.

30. Nuaír a téigear bocht go nocht,
 téigeaní ré go gáibail-éadain

31. Fágann na ba bár as faine apí an
 b'fear as fár.

32. Ir teacair fuit a haint apí tuimara.

33. Ní féirí feair san ceann a ériúdá.

34. Ir thom ceairí i bhrád.

35. Ir ronais taobh den cláirí ná an taobh
 eile.

36. Moilleann Dia an teipí.

37. Ir dal feair i teacá fír eile.

38. Dá feabhar an oíoché fágann an lá locht
 uipí.

39. Tigíur na piúinne dul amú na
 ríllinge.

40. Ir feairí ríuaim ná neart.

41. Ir fada ón ríuaim an ríocaireacá.

TEAS NA BOLSAISE.

Tíl lá'n a tear;

Tíl lá ag eurí amac;

Tíl lá ag lisonád,

Tíl lá ag cionnaí.

S. O CONAILL,

Coláiste na hOllgoile, Saillum.